

Kellon ja Jäälin välisen alueen asukkaat halukkaita toimimaan puhtaampien vesistöjen puolesta

27.6.2013 klo 9.15

Kalimenjoki © Lassi Kalleinen

Kalimenjoen, sen sivupurojen ja Jäälinjärven merkitys, vaaliminen ja kunnostaminen ovat erittäin tärkeitä valuma-alueen asukkaille. Tämä selviää kyselytutkimuksesta, jonka mukaan alueen vesistöjen vedenlaadulla on huomattava tai kohtalainen merkitys suurelle osalle vastaajista. Alueen asukkaat ovat valmiita osallistumaan vedenlaadun parantamiseen rahallisen avun ja talkootyön kautta. Tosin vastuu vesienhoidosta koetaan vahvasti kuuluvan vesistöjen likaajille ja yhteiskunnalle.

Suomen ympäristökeskus (SYKE), Kellon kyläyhdistys ja Kiimingin–Jäälin vesienhoitoyhdistys selvittivät, miten asukkaiden mielipiteet voidaan ottaa huomioon vesienhoidossa Kalimenjoen valuma-alueella Pohjois-Pohjanmaalla. Osana SYKEN vetämää Pohjoisten pienvesien tilan parantaminen (Metsäpuro) -hanketta (2012–14) toteutettu tutkimus syntyi yhdistysten tarpeesta kuulla asukkaiden näkemyksiä vesienhoidon tavoitteista ja halukkuudesta osallistua vesienhoitoon alueillaan. Tutkimuksessa etsittiin uusia keinoja edistää vesistöjen tilan paranemista valuma-alueelähtöisesti yhteistyössä vesienhoitoa edistävien yhdistysten kanssa.

Tutkimus esitti tavan välittää tietoa, kerätä alueen asukkaiden mielipiteitä, luoda konkreettiset tavoitteet vesien tilan parantamiseksi ja kartoittaa keinoja, joilla valuma-alueella asuvia voitaisiin ottaa mukaan alueensa vesienhoitoon. ”Kalimenjoen mallin” mukainen kysely on mahdollista toteuttaa vastaavanlaisissa kohteissa, joissa tarvitaan valuma-alueen asukkaiden näkemyksiä vesienhoidosta.

Yhdistyksillä suuri merkitys vesien hoidon toteuttamisessa

Kyselytutkimus toteutettiin loppuvuonna 2012. Kyselyn otanta, 1 632 kotitaloutta, kattoi miltei puolet Kellon ja Jäälin välisen valuma-alueen kotitalouksista. Tutkimusmenetelmänä käytettiin taloudellisessa arvottamisessa eniten käytettyä ehdollisen arvottamisen menetelmää, joka perustuu kyselytutkimukseen. Tutkimuksessa selvitettiin ensimmäistä kertaa asukkaiden niin sanottua kuvitteellista ja todellista maksuhalukkuutta.

Tuloksista selviää, että lähes kolmasosa asukkaista olisi valmis maksamaan vuotuista jäsenmaksua vesienhoitoa edistävälle yhdistykselle. Kertaluonteisen vesienhoitomaksun olisi valmis maksamaan 13 prosenttia vastaajista. Lisäksi 33 prosenttia vastaajista piti sitä mahdollisena. Parisen kymmentä

vastaajaa maksoi kertaluonteisen maksun välittömästi. Vastaajista 40 prosenttia oli valmiita talkootöiden tekoon.

Alueen yhdistysten viimeaikainen toiminta vesistöjen kunnostamiseksi tunnetaan hyvin. Jääliläisistä jopa 84 prosenttia tiesi alueellaan toimivan Kiimingin–Jäälin vesienhoitoyhdistyksen, ja miltei 90 prosenttia jääliläisistä oli kuullut Jäälinjärvellä tehdyistä tutkimuksista. Vastaavasti Kellon kyläyhdistys tunnettiin yhtä hyvin kellolaisten keskuudessa. Lisäksi lähes 60 prosenttia oli kuullut Kalimenjoki kuntoon – hankkeesta. Vaikka vastaajat tiesivätkin melko hyvin alueen vesienhoidosta, antoi kyselytutkimus uutta tietoa asukkaille. Lähes kaikki vastaajista ilmaisivat oppineensa vesienhoidosta kyselyn ansioista.

Tutkimuksen tulokset koottu julkaisuksi

Tutkimuksen tulokset on luettavissa tänään julkaistavasta raportista:

- [Asukkaiden näkemykset ja halukkuus osallistua vesienhoitoon Kalimenjoen valuma-alueella.](#) (SYKEN raportteja 18/2013)

Lisätietoa:

Virpi Lehtoranta, SYKEN vesikeskus, puh. 0400 471 676,
etunimi.sukunimi@ymparisto.fi

Kati Martinmäki, SYKEN vesikeskus, puh. 040 581 3442
etunimi.sukunimi@ymparisto.fi

Birger Ylisaukko-oja, Kiimingin–Jäälin vesienhoitoyhdistys, puh. 045 204 1003
etunimi.sukunimi@pp.inet.fi

Reijo Tiri, Kellon kyläyhdistys, puh. 040 561 4418
etunimisukunimi@windowlive.com

Katri Haatainen, SYKEN viestintä, puh. 0400 148 550
etunimi.sukunimi@ymparisto.fi

Linkit:

- [Pohjoisten pienvesien tilan parantaminen \(METSÄPURO\)](#) -hankesivut
- [Kalimenjoki kuntoon](#) (Kellon kyläyhdistys ry.)
- [Kiimingin–Jäälin vesienhoitoyhdistys](#)

Kuvat tiedotusvälineille:

- [Kalimenjoen valuma-alue, kuva Kati Martinmäki.jpg](#) (5,26 MB)
Vesienhoito keskittyy tulevaisuudessa valuma-alueille. Tutkimusalueena oli Kalimenjoen valuma-alue (nro. 84.114), missä asuu noin 12 000 asukasta. Asukastihentymiä ovat Jääli, Hönttämäki ja Kello.

- [Kiimingin-Jäälin vesienhoitoyhdistyksen joukkue maalissa, kuva Birger Ylisaukko-Oja.jpg](#) (400 KB)
Kiimingin-Jäälin vesienhoitoyhdistys perustettiin 2011. Yhdistyksen tavoitteena on parantaa Kalimenjokeen laskevan Jäälinojan vesistön tilaa. Jäälinjärvi on matala runsashumuksinen järvi. Järvellä esiintyy limalevää, ja järven kalasto on muuttunut särkivaltaiseksi. Yhdistys on toteuttanut mittavaa tutkimusohjelmaa ja aloittanut valuma-alueen kunnostuksen.

- [Tavoitteena luonnonpuro \(kuvassa Nurmesoja\), kuva Lassi Kalleinen.jpg](#) (1,43 MB)
Kellon kyläyhdistys perustettiin 2009 edistämään kellolaisten mahdollisuuksia toimia turvallisen ja viihtyisän asumisen, monipuolisten palveluiden ja terveen ympäristön puolesta. Tavoitteena on saada parannettua Kalimenjoen, Hekkalanlahden ja Lahdenojan tilaa.

- [Kalimenjoki, kuva Lassi Kalleinen.jpg](#) (1,63 MB)
Kalimenjoki on keskisuuri turvemaiden joki Pohjois-Pohjanmaalla Oulun kaupungin alueella. Sen kokonaispituus on 35 km ja sen metsävaltaisen valuma-alueen koko on 224 km². Jokea voidaan pitää taajama-alueen jokena, sillä sen vaikutuspiirissä asuu noin 12 400 asukasta. Kalimenjoen ekologinen tila on vesienhoidon ensimmäisellä suunnittelukaudella luokiteltu välttäväksi korkeiden fosforipitoisuuksien ja ajoittaisen happamuuden vuoksi.